

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Don Ranudo de Calibrados.

II.

Odgovor, ki ga dajemo tem tiradom, je lahko kratek. „Slovenčevemu“ člankarju se je posrečilo, nekaj dokazati. Proti vsaki dvojbi je namreč dokazal silno jezo, ki pretresa sedaj vse klerikalne kranjske kroge, da se jim ni posrečil potepuški ponočni napad na izborna naša kmetijsko družbo. Srd „Slovenčev“ in cele politične fakirne, ki se skriva za tem listom, mora vseskozi prepričati, da je stališče, koje zavzemlje naša stranka glede kmetijske družbe, povsem pravilno. Če naj se omogoči vspešno delovanje te družbe, ne sme postati politično orodje v rokah te ali one politične stranke. Kmetijska družba ne sme pripadati niti kmetom, niti katoliško-narodni, niti narodno-napredni stranki. Dobro so ji došli vsi sedelavci, ki imajo v resnici srce za njene smotre. Tako je bilo do sedaj, in tako, če Bog da, ostane tudi v bodoče!

In čemu naj bi postalo drugače? Komu na ljubo? Tu bi prav lahko postali osební! Ali na ljubo dr. Šusteršiča? Prav upravičeno bi se lahko vprašali: Kdo pa je ta dr. Šusteršič? Kaj pa je do sedaj že storil ta politični don Ranudo de Calibrados, ta politični razsajač, kojega napihuje taka ošabnost, da mora že vsakemu predsedati? Ali na to polje dr. Šusteršiču, ki je brez dvojbeno oče „Slovenčevemu“ članku, ne bomo sledili, radi priznamo, da je v osebnih surovostih mojster, kojega ne bomo nikdar dosegli. Gotovo pa je, da častihlepna oseba dr. Šusteršiča, in naj bi jo pozlatili od nog do glave, ni vredna, da bi se radi nje predrugačilo delovanje naše kmetijske družbe, ki je bilo do sedaj tako plodonosno. Pečati pa se nam je na tem mestu najprej z napisom „Slovenčev“ članka: Kmetijska družba proti — kmetu. Ta napis je izraz največjega hinavstva. Kmet nima v ti „križi“ ničesar opraviti; tu se ne gre za kmeta, pač pa jedino za neznanatno osebo dr. Šusteršiča, ki potrebuje za svojo reklamo kmetijske družbe. In zagadaj se je

je hotel s pomočjo nekaterih eksaltiranih župnikov čez noč polastiti, ter sebe, ki o kmetijstvu toliko ve, kot novorojeno dete o Kantovi filozofiji, postaviti na čelo ti družbi. Od tod vsa jeza, ves strupeni žolč, ki se izliva nad poštenim možem, kakor je cesarski svetnik Murnik, ki je že tedaj blagoslovljeno deloval za naš narod, ko je dr. Šusteršič srebalo še samostansko juho ter peharil minorite s svojim noviciatom. No pa pustimo, kar je bilo, ostrost naše pisave pa je opravičena, če se ozremo na pisavo sobotnega „Slovenca“. Proti zasebniku dr. Šusteršiču nimamo ničesar, mu tudi ničesar očitati nečemo in ne moremo. Kot politik pa je pravi kondotijer, ki hoče v našem javnem življenju nekako tako razsajati, kakor razsaja don Ranudo de Calibrados v znani Holbergovi veseloigri. Naravno, da jih bode v Slovencih vsikdar obilo, ki ne bodo hoteli z mirno krvjo prenašati kozolcev takega političnega klaviteštva!

Sedaj pa k stvari sami! Tu ni treba, da bi bili preobsežni. Dr. Šusteršič pozivlja svoje somišljenike, naj zapusté kmetijsko družbo, ter si zasnujejo svojo lastno družbo, kojoj bode vodil on — dr. Šusteršič, se ve, s strokovno pripomočjo veleučnega profesorja Westerja, ali pa še celo s pripomočjo profesorja Jenkota, o kojem se ve, da je s svojo roko že posegel v kmetško življenje! Da bi bil tak korak upravičen, moralo bi se s posameznimi slučaji dokazati, da se je v sedanji kmetijski družbi delovalo na kvar našemu kmetu. Tu je treba, kakor rečeno, navesti posameznih slučajev; iz tega pa, da je kmetijska družba proti dr. Šusteršiču, še nikakor ne izhaja, da je tudi proti kmetu. Resnica, neskajljena resnica je, da je kmetijska družba trdila se zgolj za kmeta, da je samo kmet užival vse njene koristi, in da do sedaj še nikomur ni prišlo na um, politiko zanašati v njeno sredo, ter urejevati njeno delovanje po političnem mišljenju te ali one osebe. In sedaj hujska dr. Šusteršič mirnega slovenskega kmeta proti taki družbi! Nova družba, če pritisnejo župniki in prismojeni kaplani, se pri kle-

rikalcih prav lahko ustanovi, vsaj za jedno leto! Potem pa bo radi pomankanja sredstev, — naš duhovnik od kmeta navadno le jemlje; da bi mu kaj dal, to niti oljnato-srčnemu župniku Schweigerju na um ne pride! — vse zaspalo, in kmet bo obtičal v ledu! Dr. Šusteršič pa stopi tedaj z znanim svojim krohotom previdno v stran. Če hočete, kmetje, sami sebi škodovati, bodite hlapci dr. Šusteršiča in zapustite kmetijsko družbo. S tem se družbene neugonobite, sebi pa provzročite najobčutnejšo škodo! To je resnica in drugzega nič. Torej dosti o tem!

Kadar dr. Šusteršič pri ti ali oni priliki prav pošteno pogori, kadar ga Štefe in Breskvar ne moreta rešiti, tedaj se vselej z veliko teatralično pózo obrne do vlade, da naj poseže za njega v sršenovo gnezdo, ali pa naj mu izbrska pečeni krompir iz žrjavice. Tako zgodilo se je tudi zdaj. Baron Hein naj pomore Šusteršiču z vladno pestjo do lovorik, kojih si ta državnik pri obnem zboru kmetijske družbe steči ni mogel! Družba — prav kot bi vlada ne bila vezana na nikake zakone! — naj se razpodi; njeno premoženje naj se prej kot ne prepusti dr. Šusteršiču v oskrbo, cesarski svetnik Murnik in župan ljubljanski, — le-ta radi ironičnega smehljaja! — naj se pa deneta nekaj tednov v zapor! Isti Šusteršič, ki se je nekdan nad Bulatom in Barwinkim zadržal: „Ihr seid Knechte der Regierung!“, berači sedaj okrog vlade, da naj na Kranjskem s silo odpravi jedino družbo, v kateri živimo še tako rekoč v jedinstvi, in v kateri še ne razsajajo narodnostni prepiri! Jedino zavetišče ljubega miru naj se razdere na ljubo stranki, ki nima nikjer večine v javnih zastopih naše dežele, v kolikor imajo kaj pomena! Pri teh razmerah naj postane baron Hein lakaj dr. Šusteršiča! Res, kaj tako smešnega, kakor je ta apel do vlade, še nismo čitali; s tem apelom izkazal se je dr. Šusteršič v politiki pristnim don Ranudom, ter nam je pretresal prečne naše mrenice prav tako, kakor jih pretresa poslušalcem v gledališču gospod de Calibrados, kadar s špansko svojo napihjenostjo torklja po deskah!

Vzlic grožnjam dr. Šusteršičevim ostajamo pri mnenju, da se naša kmetijska družba ne sme zanesti mej strankarske boje, in da mora ostati zavetišče miru in sprave, kakor je bila do sedaj. To mnenje zastopati hočemo v dejanji in pisavi, dobro vedoč, da s tem slovenskega kmeta bolje varujemo in ščitimo, nego dr. Šusteršič.

V Ljubljani, 18. julija.

Ministri na počitnicah.

Tudi ministri hočejo imeti svoje počitnice. Baron Dipauli in vitez Jędrzejowicz sta že odpotovala z Dunaja, prvi v morskó kopelj, drugi v Galicijo na svoje posestvo. Iz tega sklepa listi, da pred drugo polovico meseca avgusta ni pričakovati nobene politične akcije vlade. V nagodbenem vprašanju so sklepi ministrskega sveta že vsi gotovi ter potrebujejo le še potrdila krone in izvršitve. Grof Thun je v Išu pri cesarju, da mu predloži osebno načrte nagodbenih cesarskih naredb v podpis. Potem pojde pa tudi Thun na počitnice in tedaj se začne sezóna politične suše.

Atentat v Belemgradu.

„N. Fr. Presse“ je prinesla iz peresa „nad vsemi strankami stoječega bivšega ministra“ članek v katerem pravi pisatelj, da radikalne stranke obsoditve in justifikacije ne zadušé, nego se mora lotiti vlada potrebnih reform ter delovati na regeneracijo dežele s pomočjo vseh strank. Radikalna stranka se moti, ako misli, da doseže z zarotami in revolucijo kak večji uspeh. Dela naj sicer še nadalje opozicijo, ki pa naj nič več ne prestopi dovoljenih mej. Srbska armada je dinastično misleča ter vdana kralju in Milanu. — Zadnje dni do so zaprli zopet celo vrsto radikalcev. Zaprli so bivšega davkarja Mihajla Jakovljeviča, odvornika Dragutina Vasiča, profesorja Petroviča, zdravnika dr. Nikolića in dr. Gjorgjeviča in dr. Iz Mitrovice se poroča „Hrv. Braniku“ da je ondi premnogo srbskih beguncev, ki so se umaknili Milanovi pesti.

Nemški cesar in Francozi.

Obisk nemškega cesarja na francoski šolski ladiji je povzročil nebroj člankov ter vzbudil tudi mnogo puhlih nad. Med dru-

LISTEK.

Inemann v Pragi.

(O njegovem gostovanju v Nar. divadlu.)

Nikake reklame. Na gledaliških plakatih je stalo samo „jako gost vstopi pan R. Inemann, člen slovinskeho divadla v Lublani“. V časopisih isto. Le knjigarna Topičeva je razobesila par fotografij Inemannovih, mej njimi dve sliki iz Ganglievega „Sina“...

Nekaka nezaupnost je vladala napram našemu Inemannu, nekdanjemu členu kluba t. zv. „nepreskrbljenih“. Spominjali so se sicer na prelepe nekdanje čase, ko so krožile pripovedke o bohémskem življenju ljubovcev „nepreskrbljenih“, znano je, da so ti klubovci dali Čehom znamenitih mož, na pr. slikarja Ludeka Marolda, Olivo, pisatelja Kronbauerja, pesnika Kaminskega in dr. — a vendar —!

Prvi nastop. Neka hladna napetost mej kritiki in mej občinstvom. Shylok! Tip šida, tip iz one skrivnostne kategorije

nepreštetih ljudskih mas, katero občudujemo, včasih nehoté celo sovražimo. Pri vsem tem pa se divimo njeni spretnosti, duhovitosti, lokavosti in vzorni marljivosti.

In te značajne lastnosti neusmiljenega Shyloka je izrazil g. Inemann tako izbornó, da so mu priznali brez izjeme vsi praški — nemški in češki — listi, da je resničen umetnik ter veletalentirani igralec velikega talenta, ki bi mogel častno nadomestiti Kolára ali Slukovega. Kdor pozna imenitnost in umetniško veličino teh dveh prvakov čeških igralcev, ve, kakšno pričevalo je ta primera za g. Inemanna...

Naravnost ženialno je igral g. Inemann prizor pred sodniki. Ej, da ste vi videli tu Shyloka-Inemanna, njegovo zversko veselje ter njegovo grozo... ter čuli občinstva, nenadajočega se tolike virtuoznosti, tolikega življenja, bučno in dolgozvanje ploskanje, gotovo bi se tudi Vi, skeptični ljubljancje, bolj ogreli za Inemanna in svoje slovensko gledališče. Popisal bi Vam, rad ta prizor natančno, ali čemu, saj imate Inemanna tam doli... Čahi so poklonili Inemannu že prvi večer več vancev, čestitk pa je prejel nebroj...

Tu moram pa pripomniti, da se tukaj

govori in piše, da je gospod Rudolf Inemann najresnejši kandidat za „Narodni divadlo“. Mogoče ga pa še res kaj kmalu pozovejo domov, kjer najde v krogu umetnikov šele pravo torišče...

Drugi nastop! Od žida, od lokavega zvitega, nepoštenega Shyloka do pravičnega, domoljubnega Jana Vyrave ni malokoli. Gospod Inemann pa ga je preskočil, preskočil imenitno ter se pokazal v četrtek, 6. t. m. še v lepši luči nego v soboto, 1. t. m. „Hlas Naroda“ pravi ob ti priliki, da je bil drugi večer za milega gosta še prijetnejši, vsaj v kolikor se tiče sprejema od strani kompetentnega občinstva. G. Inemann je igral vstaša Vyravo dvakrat in žel najvišarnejše ovacije. Vsekakor treba priznati, da je bila Inemannova zunanost za žilavega kmeta Vyravo mnogo primernejša kakor kratka in debela oseba g. Šmahe, ki je sicer v tej vlogi specialist.

Največji uspeh pa je dosegel g. Inemann vsekakor tretji večer v vlogi Rocheferrierja.

Po žaloigri Shyloka in drami Jana Vyrave komedija „Pri piketu“. Vendar je bila ta predstava zelo kritična. Rocheferrier je

star bankrotiran plemič, strasten igralec... Krasna je scena, ko se stari vzbudi, pa vidi pred seboj stolec s kartami... On se ni prepil pri piketu, on je spal! To prikazati, treba celega umetnika, kateri ne zanemari niti najmanjšega kretanja, ni najneznatnejše spremembe glasu. Inemann je ustregel ti zahtevi vestransko.

Tudi najstrožji kritiki so morali po tem triumfu priznati g. Inemannu, da je izboren salonski igralec ter da zna ženialno, a diskretno karakterizirati. Ta vloga je zares kabineten kosek igralске umetnosti g. Inemanna, ki je igral prav v duhu velikega Haaseja ter živo spominjal na nena-domestnega Fr. Kolára.

S svojim gostovanjem je g. Inemann dosegel mnogo. Prišel je v domovino prvi-krat kot režiser in kot prvi igralec bratskega, slovenskega gledališča v Ljubljani; prišel je z namenom, da pokaže rojakom svojo ljubezen do domovine ter jim pove, da ni bil mej slovanskimi brati v nečast svojemu narodu in slavi svoje domovine. Pokazal se je kot umetnik, da ni zakopal svojega talenta, nego je takom let vsestransko napredoval. Prišedši v češko domovino, Inemann ni hodil okrog

gim se je pisarilo, da pride Viljem II. drugo leto na pariško svetovno razstavo. Sedaj se poroča, da to še nikakor ni sklenjena stvar, kajti razmere se tekom leta še lahko jako izpremenijo, in je sploh možno, da bi tak obisk sedanji nemški politiki škodil. Bržčas torej Viljem torej ne pojde v Pariz, kjer bi itak ne bil preveč varen pred šovinisti in anarhisti. Resnica pa je, da se je dosedanja napetost med nasprotnima državama znatno zmanjšala, ker je z ozirom na varnost evropskega miru samo odobravit.

Disciplina v francoski armadi.

Kako nujno potreben je postal general Gallifet francoski armadi, so dokazali dogodki v Cherbourgu. Na dan narodnega praznika so hodile zvečer tolpe mornaričnih pešakov po ulicah ter demonstrativno podirale mlaje, na katerih so visele republičanske zastave in drugi republičanski znaki. 14. juli je praznik republičanske ustave, nekateri francoski vojaki pa so gázili v prah republičanske znake! Očitno je, da so hoteli vojaki demonstrirati za royaliste in proti republiki. Izgredi so trajali skoro vso noč in po nekaterih krajih so se pripetili veliki pretepi. Mnogo vojakov je bilo aretiranih. Gallifet bo mogel pokazati sedaj svojo energijo in ljubezen do discipline.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 14. julija. (Naša godba.) Novomeščani imamo že dolgo svojo gardo. Ta garda je menda še preostanek nekdanjih rokodelskih zadrug, in s to našo gardo je združena godba. Ta godba je bila v časih, v katerih so prišli naši ljudje od vojaških godb domov, precej dobra. Živela je iz podpora vsega meščanstva in uradništva. Novih moči ta godba zdaj ne dobiva lahko. Vsi poskusi z učenci so se izjalovili, ker ti fantje niso stalni. Kot rokodelci morajo po svetu, kmetski sinovi iz okolice pa se ne brigajo za godbo, in če bi se brigali, tudi niso stalni. Tako sloni ta godba le še na starejših godcih, ki so deloma stalni rokodelci in kmetje iz okolice. Ko ti umrú, je godba pri kraju. Stalne godce angažirati, stane na mesec najmanj 500 gld. Teh ne bi dalo naše občinstvo, ker to bi bilo potratno gospodarstvo in o muziki se ne živi. Večkrat se je že poskušalo, osnovati godbeno društvo. Pred kakimi 8 leti je obstajalo par mesecev tako društvo. Odbor tega društva je sprevidel, da je jako težavno godbo vzdrževati, če gardisti svojih prijateljev mej godci ne vnamajo za godbo. Ti možje so dolga leta vkup živeli, se vkup radovali, in godec stori prijatelju na ljubav svoje delo, če tudi ni plačila. Gardisti se pa ne vnamajo za godbo, če nimajo zavesti, da je gardna godba. Naši godci kakemu društvu, pri katerem garda ni merodajna, ne delajo tako, kakor drugače. Kaj dobijo, če svoje delo opravijo? 15 kr. do 50 kr. za večjo reč. Društvo mora tedaj precej denarnih moči imeti, če hoče kaj opraviti. Kdo pa hoče več, ko 20 do 50 kr. — goldinarji na me-

redakcij, ni si iskal plačanih kritikov — ne, prepustil se je svoji umetnosti in okusu občinstva, katero je iznenadil vrlo prijetno.

In zato ga je občinstvo zahvalilo z mnogobrojnim posetom in opetovanim ploskanjem.

In „kritiki, hudi možje, ki imajo nazore“? No, ti so storili svoje. Zvesto so ga spremljali ter obširno pisali o njegovih vrlinah. Imeli so res svoje nazore, ki pa so prav lepo harmonizirali z onimi gosp. Inemanna.

Ako bi se zdel tale spisak komu pre-subjektivni, prosim, naj pregleda kritike čeških listov, kakor: „Narodni Listy“, „Hlas Nar.“, „Politik“, „Prag. Abendblatt“, „Radikalni Listy“, „Katoľické Listy“ itd. Uverjen sem, da mi potem prav gotovo oprosti moj „subjektivizem“, kajti ondi najde samo to, kar sem pisal sam. „Zlata Praha“ pa je prinesla v 36. številu na str. 431. v oddelku „Kronika“ izborno sliko g. Inemanna, obširno oceno njegove umetnosti ter njegov životospis.

Na koncu pa se Inemannu prav lepo zahvaljujem za imenitno reprezentacijo dramskega občja slovenskega gledališča na proslavljeni češki pozornici praškega „Narodnega divadla“.

V Pragi, 14. julija 1899.

A. K.

sec so redki — za godbo dati? Ta nepri-liko je bila vzrok, da je načelnik onega društva gardo prosil, naj le ona zopet vse v roke vzame. In šlo je naprej. Imeli smo včasih dobro godbo, včasih pa slabo, kakoršen je bil kapelnik. Za 45 gl. mesečne plače se ne more dobiti zmiraj dobrega. Po 60 gld. pride na mesec skupaj. Godci dobijo malo. Uniforme je tudi treba godcem. S to vodo 60 gl. kuha garda najboljšo. Ona je godbo doslej ohranila pri življenju; v rokah kaknega muzikalnega društva bi je že zdavno ne bilo več. Komur to razmerje ni všeč, ta ne podpira godbe. Malo je takih. Ali včasih pride zopet kakemu idealistu na misel, da mora biti društvo, da morajo biti statuti in šola, in Bog si ga vedi kaj še. Gardisti so ponosni na svojo godbo in bodi kakoršna že. Smejo tudi biti, ker njihova organizacija je tudi godbo ohranila dozdej. Čez nekaj let, ko stari godci ne bodo več pri močeh, legla bo godba itak k večnemu spanju.

Ravno zdaj imamo zopet tako navskrižje zaradi godbe. Vsem Novomeščanom je godba ljuba, ali starejši, ki poznajo razmere, se ne kapricirajo na kako godbeno društvo. Če je godba slaba, se reče gardistom, da se ne bode plačevala, pa je. Gardisti sicer sami želijo, da je godba kaj prida. Sicer vemo vsi starejši, da so naši možje pri godbi že stari, in ne zahtevamo od njih vojaške akuratese. Pa so še precej natančni. Sicer pa, da je le našim otročičem prav, pa smo tudi stari zadovoljni. Da so pa naši otroci zadovoljni, veliki in mali, to je pa gotovo. Torej pustite to godbo v miru; ta godba obstoji; godba na papirju pa ni nič vredna. Nobeden se ne sili plačevati doneskov. Vsi reformacijski poskusi so zastonj. Kuhamo z vodo. In v našem mestu imamo že toliko društev, da bo pobegniti iz mesta. Komur je dolg čas, pa kako društvo osnuje. Sevé, da potrebna in res koristna društva pri tem trpijo. 1800 duš — pa ima več zabavnih društev, kakor Ljubljana! In le umetnike hočejo iz naših otrok napraviti. Kdo bo pa dober rokodelc, kdo dobra kuharica? Le ne previsoko! Kranj, Kamnik in druga slovenska mesta so brez godbe, pa se tem meščanom ne godi slabo. Prej kruh, potem šele muzika. Če pa je kak star institut tu, ki se je tekom več desetletij obnesel, čemu ga razdirati, ali le tudi slabiti! To posebno ne, če ob darovih živi in ne stane dosti.

To Vam nezadovoljnejem prav odkritosrčno pove človek, ki se je že tudi zaganjal v to gardno godbo, ki pa je po tej šoli zadobil najtrdnjše prepričanje, da, če bo v našem mestu godba, bo le v zvezi z gardo. To Vam pa tudi lahko kot star agitator povem, da noben gardist ne škili ven čez meje slovenske narodnosti. Nemcev imamo pri nas le kakih pet, in pametnejši mej temi so mirni, ker uvidevajo, da živijo mej slovenskim narodom; nemirnežev pa nobeden ne šteje, če še toliko v kakem nemškem časopisu svoje tri glave kažejo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. julija.

— **Občinski svet** ima danes, jutri in pojutrišnjem, vselej ob 6. uri popoldne v mestni dvorani izredne seje. Na dnevnem redu jutrišnje seje so poročila: o nagradi mestnim stražnikom za zasledovanje psov brez mark v letu 1898.; o nakupu neke parcele za napravo steze z Ilovice do Barjanske šole; o županovem dopisu, da bi se uvrstil Vodmat v notranji stavbni okraj; o spremembi stavbnih črt pri dež. dvorcu; o napravi javnega trga pred justičnim soplejem; o spremembi stavbne črte ob Vrantovem vrtu v Trubarjevih ulicah; o za-devi Iv. Godčeve stavbe in pekovske obrti; o načrtih in proračunih za poslopje grofovske Stubenbergičine ustanove v Gradišči; o napeljavi kablja z Grada do „Mestnega doma“; o dovolitvi dodatnega kredita za nekatere poprave v mestnih šolah; o potrebi, da se v drugem nastropju „Mestnega doma“ odstopi dvoje stanovanj vodovodu in elektrarni. — Na dnevnem redu pojutrišnje seje je samo jedna točka, namreč elektrarniškega direktorija poročilo o pogodbi, ki se ima skleniti v zadevi gradnje električne cestne železnice in pa o pogodbi za oddajo toka za to železnico.

— **Promocija.** Gospod Karol Hinterlechner, asistent na c. kr. tehn. visoki šoli v Brnu, je bil danes na dunajskem

vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja. Čestitamo!

— **Okrajno glavarstvo ljubljanske in lovski zakon!** Še ni dolgo, kar se je spre-menil dotični zakon, ter se postavno ukazalo, da se mlade race ne smejo streljati pred 1. avgustom vsacega leta. Prej so pečenke lačni lovci mlade te živalice, ko še frčati niso mogle, preganjali po ločku, ter so takoj prve dni v mesecu juliju pobili, kar se je zleglo v ljubi naši kronovini. Z novim zakonom hotelo se je preprečiti morilno to klanje, ali račun se je koval brez lovcev, ki bi mlade race najraje še v jajcih pobivali. In čudno, o. kr. okr. glavarstvo gre tem gladnim lovcem na roko, ter daje, prav, kakor da je raca najškodljivejša roparska žival, dovoljenja, da se divje race smejo streljati že pred 1. avgustom. Vsed tega tiči v zadnjih dneh za vsakim ločkom lovec, ter preži, če bi se morda ne pokazala kje mlada račica, da bi zginila potem v malho in pisker. Opuščamo vsako daljšo opazko. Vprašamo samo, čemu so zakoni, morda za to, da se potem v življenju po oblastnih prezirajo? Za odgovor se prosi!

— **Češki visokošolci na Slovenskem.** Kakor že omenjeno v številu 154. „Slovenskega Naroda“, pridejo češki visokošolci v mesecu avgustu na slovensko ozemlje. 6. in 7. dan avgusta ostanejo v stolici Slovenije v beli Ljubljani. Izleta se bode udeležilo poleg številca dijakov tudi več gg. profesorjev obeh visokih šol v Pragi, ter dičnih čeških rodovin. Odbor akad. ferialnega društva „Sava“ so obrača do slovdnskega ljubljanskega občinstva, ki je že opetovano pokazalo pravo slovansko gostoljubnost, s prošnjo, naj blagovoli odstopiti društvu kako sobo na razpolago, da mu bode mogoče odrediti prosta stanovanja češkim gostom. Odbor je uverjen, da se bode slovensko občinstvo tudi pri tej priliki polnoštevilno odzvalo pozivu, in prosi naj pošlje natančni naslov na odbor akad. društva „Save“ in število sob, koje lahko odstopi za dva dneva društvu. (Naslov Janko Krsnik predsednik „Save“ Kolizej vr. 24 Ljubljana.) Za odbor: stud. ing. Janko Krsnik, t. č. predsednik, st. iur. Hinko Logar, t. č. tajnik.

— **Umrli** je v starosti 26 let gospa Marijanica Žebre rojena Ledenik, soproga sodnega pristava g. Alojzija Žebreta v Radovljici. Lahka ji zemljica!

— **Izlet v Tržič.** „Slovensko bralno društvo“ v Tržiču je povabilo „Narodno čitalnico“ v Ljubljani, da se vdeleži korporativno slavnosti njegove, katera se vrši dne 23. julija t. l. Ker pa „Narodna čitalnica“ že več let — odkar se je izločil iz nje pevski zbor — sploh ne nastopa več javno z zastavo, na drugi strani pa želi, da bi bila veselica bralnega društva prav mnogobrojno obiskana, in da bi dobro vspela, pozivljajo in prosijo se tem potom vsi njeni člani (zlasti tudi rodbine), da se podajo dne 23. julija po privatnem dogovoru v Tržič in prisostvujejo v kolikor mogoče velikem številu tej za narodno zavest velepomembni slavnosti.

— **Vrtna veselica pevskega društva „Ljubljane“.** Na okusno z zastavami in in zelenjem okrašenem Koslerjevem restavracijskem vrtu vršila se je v nedeljo popoldne velika narodna veselica pevskega društva „Ljubljane“. Udeležba je bila vkljub neugodnemu vremenu nepričakovano obila. Kmalu po četrti uri razvila se je na vrtu prav živahna zabava. Vspored petju se je izvel prav pohvalno. Posamezne pevske točke izvajali so pevci „Ljubljane“ pod spretnim vodstvom pevovodje g. učitelja A. Sachsa eksaktno ter želi za to burno pohvalo in morali večino pesmi na zahtevanje ponavljati. Pri A. Sachsa dokaj težki „Domovini“ odlikovala sta se osobito gg. Fr. Grobelnik (tenor) in A. Polašek (bariton), ter pri „Ciganih“ g. F. Kranjc (tenor-solo). Pri zboru „Hrvatska davorija“ (s spremljevanjem orkestra) je g. pevovodja pokazal se spretnega in sigurnega voditelja pevcev in godbe. Ni čuda, da je žel toliko pohvale. Tudi godba je svirala prav vrolo in v občo pohvalo in zadovoljnost in morala tudi več točk ponavljati oziroma dodati. Neumorno delavne prodajalke so kaj pridno razpečavale razglednice, srečke, šopke in — ljubavne zalepke, in povsod so napravile prav dobro kupčijo in celo zimanjkalo je žrebov! Obilo posla je imela pošta. Z do-bitki je bilo občinstvo prav zadovoljno. In

zatem — ta cirkus! Baš ko se je „baletka“ jela pomikati na tisti čudni remeljnasti čveteronogi „mašini“, pričel se je — vkljub dežju — nekončen smeh tam mej publikom, in celo „Karl“ se je na smeh držal, ko se je pomikal „ven“. Cirkus se je dobro obnesel! Istotako ples. Pri kegljanju (štavilo serij nad 1000) so dobili za največ kegljev: I. dobitnik g. Lavoslav Pevalsek (18 keglj.), II. g. Anton Zupan (17 keglj.), III. g. Josip Ogrin (17 keglj.), IV. g. Ivan Finc (16 kegljev) in V. g. L. Pevalsek. Vapeh veselice je bil v gmotnem kakor moralnem oziru prav dovoljen, in odbor si je lahko v svesti, da vživa društvo „Ljubljana“ pri občinstvu prav mnogo simpatij!

— **Šolska izvestja.** O izvestji drž. nižje gimnazije v Ljubljani smo govorili že v soboto. „Jahresbericht der k. k. Staats-Oberrealschule in Laibach“ prinaša dve znanstveni razpravi „Ein Beitrag zur Krainischen Landesgeschichte“, spisal H. Svoboda in „Laibacher Erdbenenstudien“, spisal A. Belar. Dočim obsega izvestje nižje gimnazije dva nemška poglavja, se v realnem izvestju niti vzprejemni pogoji ne naznanjajo v slovenskem jeziku. To se je že oblikovalo in ostro grajalo, kajti to je izraz animoznosti proti slovenskemu prebivalstvu v tej deželi, toda vsa graja ni nič pomagala. Poleg ravnatelja je na zavodu poučevalo 23 učiteljskih moči. Učencev je bilo koncem šolskega leta 375, mej njimi 170 Nemcev in 181 Slovencev. — Letno poročilo I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani izkazuje, da je na šoli poleg začasnega voditelja poučevalo 11 učnih moči. Učencev je bilo 593. — Na obrtni pripravljalni šoli je poučevalo šest učiteljev, učencev je bilo 151. — Letno poročilo II. mestne petrazredne deške ljudske šole izkazuje, da je na šoli poleg voditelja poučevalo 10 učiteljev. Učencev je bilo 552. Na obrtni pripravljalni šoli so poučevali 4 učitelji, učencev je bilo 153. — Letno poročilo mestne osemrazredne dekliške ljudske šole v Ljubljani izkazuje, da je na zavodu poučevalo vsega skupaj 18 učiteljskih moči, mej temi štiri pomožne učiteljice in pet radovoljk. Učenk je bilo koncem leta 457. — Letno poročilo štirirazredno deške ljudske šole in obrtne nadaljevalne šole v Kranju kaže, da je na tej šoli poučevalo 7 učnih moči. Učencev je bilo koncem leta 155. — Letno izvestje štirirazr. ljudske in obrtne nadaljevalne šole v Metliki izkazuje, da je na zavodu poučevalo 7 učiteljskih moči. Šola je obiskovalo 322 otrok. — Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole v Novem mestu kaže, da je na šoli poučevalo šest učiteljev. Učencev je bilo 195. — Godišnji izvještaj pučkih škola spadajućih pod okružje mjestnog školskog vijeća u Kastvu kaže, da je na deški štirirazr. v Kastvu bilo 7 učiteljskih moči, obiskovalo pa jo je 481 učenec; na trirazredni dekliški šoli v Kastvu da so poučevale 4 učiteljice, šola pa je obiskovale 364 deklic; na trirazredni ljudski šoli v Sv. Mateju so poučevale 4 učiteljske moči, šola pa je obiskovalo 509 otrok; na trirazrednici v Rukavcu so poučevale štiri učiteljske moči, šola je obiskovalo 355 otrok; na dvorazrednici v Klani so poučevale tri učiteljske moči, šola pa je obiskovalo 223 otrok; na jednorazrednici v Brgradu sta poučevali dve učiteljski sili, otrok pa je bilo 134; na jednorazrednici v Zametu sta poučevali dve učiteljski sili, otrok pa je bilo 151; na jednorazrednici v Brežicah sta poučevali dve učiteljski sili, otrok pa je bilo 145; na jednorazrednici v Zvončoj sta poučevali dve učiteljski sili, otrok pa je bilo 97; na delavski šoli v Kastvu so poučevale tri učiteljske moči, učencev je pa bilo 65; na c. kr. pripravnici za učiteljišče v Kopru so poučevale tri učiteljske moči, učencev pa je bilo 8. Izvestju je dodana razprava „Crtime iz Kastavske poviesti, po izvorih napisao Vinko Rubeša“.

— **Orglarska šola** je končala 13. t. m. šolsko leto z javnim izpitom, pri katerem se je zopet pokazalo uspešno delovanje tega zavoda. Gospod prof. I. Gnjezda, predsednik Cecilijinega društva, je izpraševal iz liturgike, g. P. Angelik je pokazal nekaj točk iz koralnega in figuralnega petja z vsemi učenci, gosp. vodja šole A. Foerster je podal kratek pregled učne teoretične tvarine, ki obstoji iz harmonije, kontrapunkta, modulacije, kanoničnih oblik itd. Na zadnje je vsak izmeje 21 učencev igral po en komad na glasovirju, istotako na orglah. Pet učencev je dobilo letos spri-

čevalo sposobnosti. Novi šolaki letnik se prične 18. septembra. t. l.

— **Stavbena kronika.** V teku zadnjih treh tednov so zidaraka dela pri novih stavbah močno napredovala, in valed ugodnega vremena — izveniš par deževnih dni — se je tudi več drugih del izvršilo. V Vodmatu je gradnja gluhonemice v tiru. Na Rimski cesti dograjena je dr. Mundova hiša do tretjega nadstropja, na Sv. Petra cesti ona Karoline Treo, ki ima že tudi strešni stol, Thomanova na Realjevi cesti je dovršena popolnoma; Kornova v Slomškovih ulicah dograjena in pokrita. Gražarjevo hotelno poslopje na Dunajski cesti se snazi. Na Sv. Petra cesti bo Potočnikova v kratkem dovršena. Zgradba Štrukljeve hiše v Dolgih ulicah naglo napreduje. Na Francovem nabrežju je hiša Jakoba Kobilce prenovljena in fačadirana. Na glavnem trgu sta dve hiši prebarvani in olepšani in jedna na Francovem nabrežju. Na več krajih se polaga novi kameniti tlak. Na Rimski cesti se nadaljuje gradnja glavnega kanala, na Starem trgu pa rekonstrukcijska dela v Zatiškem dvorcu.

— **Glas iz občinstva.** Če pride tujec v naše mesto in si ogleduje krasne nove stavbe v okolici frančiškanske cerkve, se kar prestraši, kadar pade njegov pogled na Lassnikovo hišo. Zunanost tega poslopja je tako zanemarljena, omet je tako zamazan in ves razpočen, da bi se g. Lassnik pač že moral odločiti za to, da hišo spravi v drugo stanje, saj kazi sedaj vso okolico.

— **Malo več pazljivosti** bi si dovolili priporočati nekaterim pogrebnim podjetništvom. Čuli smo že opetovano različne pritožbe o njih, izvzemši seveda podjetje g. Doberleta; sedaj pa nam javlja prijatelj našega lista, da se je v nedeljo udeležil pogreba nečega Ant. Tavželja. Mej pogrebom so on in drugi pogrebci zapazili, da curlja iz krste kri. V cerkvi je tam, koder so postavili krsto, nastala kar cela mlaka. Občinstvo je bilo radi tega jako nejevoljno. Govorilo se je, da je bilo v Tavžljevo krsto položeno secirano truplo nečega otroka. Bržčas se je dotičnikom, ki so oskrbeli pogreb, zdelo škoda — žaganja, da ga niso niti toliko deli v krsto, da bi bilo zadrževalo krvavo tekočino, ki se je cedila iz krste.

— **Wörishofen v Tivoliju.** Nekateri prijatelji Kneippovega načina zdravljenja so se združili v klub ter so v Tivoliju, v jako prijetni dolinici, napravili nekako malo Kneippovo zdravilišče, katero se otvori jutri popoldne ob 3. uri. Kdor želi klubu pristopiti, naj se oglasi pri načelniku gosp. J. Beliču.

— **Iz Višnje gore** se nam piše: Med Leskovcem in Trebeljevim sta pasla v nedeljo 16. t. m. dva pastirja živino. Nenadoma so se pripodili okrog 4. ure popoldne težki sivi oblaki. Pastirja, vsled groznega bliiskanja in grmenja vsa prestrašena, popustila sta živino na paši in sta začela teči proti domu, boječa se hude ure. Ko sta bila v najhujšem teku, zasveti se razburjeno nebo in strela je vdarila v 16letnega Lahovega pastirja, obžgala mu lase in obraz tako, da je obležal na mestu mrtve. Njegovemu tovarišu se ni pripetilo drugega, kakor da ga je silni puh omamil in vrgel kakih pet korakov v stran, od koder je ves preplašen pritekel v vas in povedal grozno nesrečo. Tudi toča je padala po hribih, zlasti je bilo videti hudo proti Primskovem in naprej. Pač žalostna jesen se prorokuje v bogemu kmetu. Kar mu ni ugonobilo ledeno zrnje o Binkošti, ugonablja mu sedaj in mu preti skoro vsak dan z ledenim bičem pokončati še zadnje upe — poljske pridelke, kajti žetev in sadje je bilo večina že vse uničeno o Binkošti.

— **Ubil se je v Idriji 21letni rudar** Jernej Troha.

— **Rektorat o. kr. živinozdravniške akademije** v Ljovu razglašajo pogoje za vsprejem na to slovansko akademijo. Pogoji so naslednji: 1. Kod redni slušatelj akademije sprejet more biti oni kandidat, kateri se izkaže s svedočbo zrelostnega izpita (mature) gimnazije ali realke. 2. Ako e kandidat v preteklem letu svoje študije, na kaki drugi visoki šoli nadaljeval, mora se izkazati z dotičnimi dokumenti. 3. Doba študij traja osem semestrov ali štiri leta. 4. Vpisovanje traja do 8. oktobra, počenši s 1. oktobrom. 5. Učni jezik je poljski. Na dotični akademiji, katere je v Avstriji edina slovanska, vpisani so doslej razni Slovani,

to so Poljaki, Rusini, Slovenci, Hrvati, Čehi in Bolgari, katerim se študije na podlagi slovanskega jezika izdatno olajšavajo, osebno ker zamore vsak dijak izpite v materinem jeziku polagati, kajti llovski profesorji razumejo slovanske jezike. Dalje je življenje v vsakem oziru v Ljovu ugodnejše nego na Dunaju. Klinika vrejena je po švicarskim sistemu, ter ima vsak slušatelj izvanredno prilžnost, prisvojiti si popolno praktično izvežbanje.

— **Corrigendum.** V včerajšnji notici osebne vesti, naj se pravilno čita, da je vpokojeni finančni svetnik g. Anton Samu da dobil naslov in značaj finančnega nadsvetnika.

* **Smrt ruskega prestolonaslednika.** Veliki knez Jurij je bil sam kriv, da je tako nenadoma umrl. Živel bi bil lahko še več let, ako bi ne bil vzlic svoji tuberkulozi strasten — kolesar. Vozil se je sicer z motorskimi biciklji, a vsled prenatle vožnje je razdražil svoja pljuča. Dne 28. junija ob 9. uri dopoldne se je peljal zopet na izprehod. Vozil je naglo dve vrsti ter se obrnil. Neka kmetica je videla, da bljuje kolesar kri. Potem je stopil prestolonaslednik s kolesa ter začel omahovati. Kmetica ga je podpirala ter vprašala: „Kaj vam je?“ — „Nič“, je dejal Jurij, legel na tla in umrl.

* **Poroka na Cetinju.** Poroka princa Danila s princesinjo Juto iz Meklenburga in Strelica se bo praznovala na Cetinju s celo vrsto svečanostmi. Dne 23. julija se pripelje nevesta v luko Bar, kjer jo sprejme princ Mirko in deputacija črnogorskega plemišva. V Baru bode prestopila Juta v pravoslavje. Obred bode opravil metropolit cetinjski ter ji dal ime Milica. Dne 26. zvečer dospe nevesta na Cetinju. Dne 27. dopoldne ob 11. bo poroka. Priči bodeta princ neapoljski in veliki knez Konstantin Konstatinovič. Kralj Umberto je poslal dva krasna konja za mladi par.

* **Muke Dreyfusa.** V listu „Aure“ je prijavil Clemenceau popis muk, katere je pretrpel Dreyfus na Vražjem otoku in kakor jih je opisal Dreyfus sam. Clemenceau piše med drugim: Že življenje pod tem podnebjem je peklo. Tej solčni vročini, strupenim izparivanjem tropičnih tal postane žrtva najmočnejše zdravje. Ako je postal jetniku zrak v koči neznošen, je šel na ozki ograjeni prostor ter dihal dušee vročo atmosfero. Omedlel je včasih tako nenadoma kakor bi bil zadet s pestjo. Potem so prileteli stražniki v nadi, da ga je vendar že konec. Toda Dreyfus ni hotel umreti. Trmoglavost se je držalo življenje njegovega trpinčenega telesa, ter je ostal živ, dočim so umirali okoli njega stražniki. K temu se je pridružila mrzlota in slabosti, katere je povzročal kinin, s katerim je preganjal mrzloto. Dreyfus je trpel tudi lakoto. Konserve so mu pobrali in mleka mu niso dajali, pač pa jedi, katerim se je ustavljal želodec. Tako so ga hoteli ugonobiti. Ko so začeli v Parizu govoriti o reviziji, so stražniki trpinčenje pohujšali. Tega si Dreyfus ni mogel razlagati, zato je pisal generalu Boisdeffreju in Felixu Faureju. Revež, prav ta dva sta ga hotela uničiti! Ko je došla ladija „Sfax“, je Dreyfus mislil, da so povzročila revizijo lastna pisma, kajti o vsej afəri, katero so izzvali Scheurer, Kestner, Zola in Picquart, ni vedel ničesar. Pisati ni smel ničesar svojega, niti za zabavo. Da bi duševno povsem ne otopel, je začel knjige prepisovati. Končno so vkovali jetnika v železje, da je imel vse krvave in otekle gležnje. Rane so ga strašno pekle, ker so se mu prisadile in začele gniti. Ko je Dreyfus vpraševal, zakaj ga toli mučijo, mu niso ničesar odgovorili. Tako so mu devali dva meseca vsak večer verigè na noge, zjutraj pa so jih snemali s krvavečih nog. Dreyfus je zategadelj duševno obnemogel, ker ni nikdar govoril, je pozabil gladko govoriti, njegovo telo pa je suho in bolešno. In vendar je trpel vse nedolžen. Tako piše Clemenceau.

* **Oče in otroka utočila.** Iz ogrske Belecerkve poročajo, da sta nedavno pri vasi Jansenova utočila dva otroka in njiju oče. 14letna Marta in 8letni Jurij gostilničarja Jovanoviča sta namreč blizu potoka Karas pasla gosi. Ker je jedna gos plavala na drugo stran potoka, je šel deček za njo. Toda zašel je v vrtinec; ko je njegova sestra to videla, je skočila v vodo, da bi

brata rešila, a utočila sta oba. V istem trenutku je prišel oče iz svoje bližnje gostilne ter urno skočil za otrokoma; toda tudi on se je v vrtincu ponesrečil. Vdova Jovanoviča je skoro blazna vsled strašne nesreče, tako da je niso mogli pustiti, da bi šla za pogrebom svojih dragih.

* **Automobilni topovi.** Francoska armada že rabi bicikelj, automobil in motocikelj. Sedaj pa je upeljan še automobil za topove. Automobil ima štiri kolesa in vodnik sedi zadaj. Spodaj je motor, katerega ravna vodnik s nogami. Sprejaj sta dva zaboja z 8—10.000 patroni. Možno je streljati in napolniti top iznova med vožnjo.

* **Tatovi v fraku.** V Halensee pri Berlinu sta šla dva mlada zakonca k znancom na obisk. Čez nekaj časa je došel tja neki gost, ki je vprašal zakonca, zakaj imata svoje stanovanje razsvetljeno, ako ju ni doma. Zakonca sta se prestrašila in v zlih slutnjah sta hitela domov. Našla sta vse omare in kovčge izpraznjene. Hišnik jima je povedal, da je prišlo zaporedoma šestero gospodov v fraku in z belo kravato, češ, da so povabljeni. Hišnik pa ni vedel, da zakoncev sploh ni več doma. Vsak gost je bil zgoraj veselo sprejet in nekaj časa se je glasil še klavir. Tatovi so torej kradli v frakih ob spremljevanju klavirja!

* **Iz kupeja vrgla otroka.** Iz Hamburga javljajo: Mej postajama Königsberg in Gutfeld je vrgla neka žena z Ruskega, katere je prišla iz Amerike svoje štiri mesece staro dete skozi okno železniškega voza. Ženo so takoj zaprli; bila pa je bržčas blazna.

* **Radi podgane umrla.** V Temešvaru je nedavno umrla soproga brzojavnega nadzorovatelja, 68letna J. Kovacs na grozen in nenavaden način. Nekatero ženske so na dvorišču pobijale podgane. Tem ženskam se je pridružila tudi Kovacs. Čakala je pred neko luknjo na podgane. In res je kmalu prišla iz luknje podgana, katero je gospa Kovacs z metlo udarila. Žival je pa skočila na roko svoje sovražnice in od tod v obraz. Vsled tega se je Kovacs tako prestrašila, da jo je zadela kap in je takoj umrla.

Telefonična in brzojavna poročila.

Gorica 18. julija. Shod vipavskih županstev do poslal je zaupnico poslancu Gregorčiču.

Kobarid 18. julija. Kobaridski tržani izrekajo dr. Tumi popolno zaupanje, obsojajo napade na njegovo osebo ter ga prosijo še nadalje vstrajati na svojem mestu in delovanju.

Gradec 18. julija. Posl. Girstmayr je sklical shod svojih volilcev v Arnfels. Okrajni komisar Lazzarini je shod prepovedal.

Dunaj 18. julija. Ministrski predsednik grof Thun je došel danes v Ischl, kjer predloži cesarju nagodbene predloge v sankcijo. Pričakuje se, da se povrne že jutri na Dunaj.

Dunaj 18. julija. „Wiener Tagblatt“ javlja na svojo lastno odgovornost, da se snideta začetkom avgusta nemški kancelar knez Hohenlohe in avstrijski minister zunanjih del grof Goluchowski in to v Ausseeju. Hohenlohe pride 2. avgusta v Aussee, Goluchowski pride 9. avgusta v Ischl. Sestanek med njima bo baje nekaj dni pozneje.

Petrograd 18. julija. Veliki knez Konstantin Konstantinovič je odpotoval na Cetinje, da prisostvuje kot carjev namestnik poroki prestolonaslednika Danila.

Petrograd 18. julija. Bivši srbski poslanik Gruič je odpotoval v inozemstvo. Car mu je podelil red sv. Ane.

Zemun 18. julija. Aretovanje Milanu neljubih oseb se nadaljujejo. Zatrjuje se, da začne nagla sodba funkcionirati v nekaj dneh. Listi „Revue d'Orient et de Hongrie“ je vlada prepovedala.

Rim 18. julija. Oficijozna „Agenzia italiana“ prijavlja noto, v kateri zavrača iz Belega grada, z Dunaja in iz Pešte razširjano vest, kakor da je črnogorski knez v kaki zvezi z „atentatom“ na Milana ter konstatuje, da v Belemgradu aretovani knez Blaž Petrovič, ki je osebni nasprotnik kneza

Nikole, in se je radi tega izselil s Črne gore, je bil takoj zopet izpuščen, in se je srbska vlada oprostila pri njem radi odrejenega aretovanja.

Rim 18. julija. „Italie“ trdi, da odstopi papežev nuncij na Dunaju monsrgr. Taliani in da pride na njegovo mesto monsrgr. Ferdinand Croy.

Rim 18. julija. „Italie“ poroča, da hoče vlada postaviti dva poslanca Prampolinija in Defeliceja pred sodišče, in to radi obstrukcijskih izgrediv, katere sta uprizorila v parlamentu. Obravnava se bo vršila koncem meseca avgusta.

Pariz 18. julija. „Matin“ prijavlja nekaj zanimivih odlomkov iz knjige o Dreyfusovi aferi, katero knjigo izda v kratkem Esterhazy. V njej ponavlja pisatelj, da je bordereau spisal po naročilu polkovnika Sandhera, da ga nemški ataše Schwarzkoppen nikdar ni imel v rokah, a da je bil napravljen ta falsifikat, ker ni bilo materialnih, pač pa moralnih dokazov za Dreyfusovo izdajstvo. Dreyfusova obsodba je po trditvi te knjige sicer nezakonita, toda nepravilna da ni.

Narodno gospodarstvo.

Svetovne železnice.

(Dalje.)

Cela površina zemlje (suha brez morja) znaša 135.500.000 km². Te površine spada Britancem 28.000.000 km² (20%), Rusom 22.000.000 km² (16%), in Zjedinjenim državam 10.000.000 km² (7,4% cele površine). Sem še smemo pripisati doslej več ali manj samostojno „nebeško“ državo, za katero se dandanes moderno napredne velevalsti trgajo: Kitajsko 11.000.000 km² (8% cele površine).

Napišemo še sem tudi Nemčijo, ki dela velikanske napore, da dobi poleg Britancev, Amerikancev in Rusov svetovno velemoč. Nemčija v Evropi meri sicer samo 540.000 km², ali njeni „Schutzgebiete“ v Afriki, na Kitajskem in v Južnem morju znašajo kot odjemališča nemških proizvodov, katere dodajajo Nemcem mnogo cenege kolonialnega blaga, 2.600.000 km². Skupaj spada k Nemčiji 3.140.600 km² (23% cele površine).

Prebivalcev ima cela zemlja 1 biljon 550.000.000. Britanija ima 388.000.000 (26%), Rusija 131.000.000 (8%), in Zjed. države 82.000.000 (5,3% vseh zemeljskih prebivalcev). Ako še Kitajsko, kot neodvisno državo prištejemo, ki ima 357 milijonov (23% vseh prebivalcev). Nemčija s kolonijami šteje 62.000.000 (4% vseh prebivalcev).

Že iz tega je razvidno, da zavzemata, ako zjedinjene države prezmemo, ki se vendar nas neposredno ne tikajo, Anglija in Rusija daleč pred drugimi velevalstmi prvi mesti. Vsakojako se pa kaže, da je za bodočnost Rusija večje ekspanzivnosti od Anglije; Rusija ima neko podobno moč, kakor so jo imeli stari Rimljani, narode brez posebne težkoče, brez posebnih agitacijskih sredstev čisto mirnim potom si asimilovati in priličevati, dočim so Angleži brezobzirni, da ne rečem brutalni; narodi se Angležem odtujujejo in deloma „belemu caru“ v naročje hitijo. Menda gotovo je, da pride do odločilnega boja za svetovno vlado mej Anglijo in Rusijo; Nemci že pridno to eventualiteto pretresajo in se povprašujejo, na katero stran bi oni pristopili. Neki Rohrbacher v izvrstnem velikomnemškem Delbrückovem listu „Preussische Jahrbücher“ junij t. l. je mnenja, da bi bilo v interesu Nemcev, priskočiti Rusom na pomoč; kajti zmagovita Rusija ne bo nikoli Nemcem tako v škodo kakor zmagovita Anglija, ker je Rusija še oddaljena od te kulturne rafinerije in nasilnosti, katere je vdomačena v Angležih. Opozorjam posebej na take članke; podobnih mislij je najbrž Bismarck bil, ki se je v vseh svojih početjih naslanjal na Rusijo. Pa tudi na umetnosti (?) naših avstrijskih diplomatov metale bi takšno velenemško (!) refleksije zanimivo svetlobo. S podobnimi mislimi o svetovni konstelaciji morali bi se zlasti pri nas mnogo baviti, ko je notorično, da v Avstriji skoro nobenih velikih vodilnih idej več ni.

(Dalje prih.)

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenev.)

XVI.

(Dalje.)

Drugo pismo smo seveda čitali vsi; nekateri so si je celo prepisali. Gotovo se je Teglev pri njej sestavi posebno trudil.

„Vidite Visokost (tako je pričel, kakor se še zdaj spominjam), vidite Visokost, Vi ste tako strogi v službi, kaznujete najmanjšo nepravilnost na uniformi, najneznatnejši pregrešek proti vezbeniku, ako pride pred Vas sledi in tresoč se častnik; jaz stojim zdaj pred nepodkupljivim sodnikom nas vseh, pred najvišjim bitjem, pred bitjem, ki stoji celo višje, nego Vaša Visokost, in jaz stojim pred njim čisto navadno, da, celo brez zavrtnika.“

O, kako mučen, neprijeten utis je naredilo na me to pismo, v kojem je vsaka beseda, da, vsaka črka umerjena po otročji pisavi umrlega! „Je li mogoče,“ sem se vprašal, „le li mogoče v takem trenutku misliti na jednake budalosti?“

Za tem je govoril o osodi, o preganjanji, o svojem poklicu, kojega ne more več izvršiti, o neki tajnosti, katero vzame s seboj v grob, o ljudeh, kateri ga niso hoteli umeti; navel je celo nekaj verzov iz nekega pesnika, ki pravi, da večina ljudij nosi življenje „kakor ovratnik“ in se oklepa greha „kakor veriga“ — in vse to ne brez pravih napak.

Odkrito rečeno, to pismo, koje je Teglev neposredno pred svojo smrtjo pisal, je bilo prav navadno — in jaz si še lahko predstavljam zaničljivi obraz visoke osebe, na katero je bil list naslovljen; mislim si še lahko, s kakšnim glasom bi „Njegova Visokost“ izjavila: „Jeden slab častnik manj!“

Koncem pisma pa je Teglev vendar še zadel prav srčno struno:

„Ah, Vaša Visokost,“ tako je zaključil svoje poglavje, „jaz sem sirota, nihče me ni ljubil v mojih otročjih letih, vse se me je gibalo ... in jedino srce, ki mi je bilo naklonjeno, sem umoril sam!“ —

V žepu Teglevovega plašča je našel Semon beleznico, od katere se njegov gospod ni mogel nikdar ločiti, ali skoraj vsi listi so bili iztrgani; samo jeden se je še našel, na njem je bil sledeči račun:

Napoleon rojen 15. avgusta 1779.
1769
15
8 (avgust 8. mesec t. l.)
Skupaj 1792
1
7
9
2
Skupaj 19
Napoleon umrl 5. maja 1825.
1825
5
5 (maj 5. mesec t. l.)
Skupaj 1835
1
8
3
5
Skupaj 17
Ilya Teglev rojen 7. januarja 1811.
1811
7
1 (januar 1. mesec t. l.)
Skupaj 1819
1
8
1
9
Skupaj 19
Ilya Teglev umrl 21. julija 1834.
1834
21
7 (julij 7. mesec t. l.)
Skupaj 1862
1
8
6
2
Skupaj 17
Ubožec! Toraj zato je postal topničarski častnik! ... Da se ni zmotil v letnici Napoleonove smrti? ...
Zagreblji so ga kakor samomorilca, in kmalu so ga pozabili vsi.
(Dalje prih.)

Zahvala.

Podpisani odbor čuti se dolžnega, izrekat najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so s častnim obiskom pripomogli do izredno lepega vsepa predčerašnjega društvene veselice, osobito: častnim darovalcem dobrotkov, gospodu Petru Koslerju za drage volje prepuščen prostor za cirkus, izposojene platene zagrinjaje ter steklenik, velenjenim gospodičinam prodajalkam razglednic, žrebcev, šopkov in zalepk, gospodu Vasu Petričiču za razstavljanje dobrotkov, gospodu cesarskemu svetniku Ivanu Murniku in gospej Supančičevi na častnem obisku, oziroma izdatni podpori, slovenskim časnikom za objavljanje notic, ter vsem drugim, ki so kakorkoli izkazali naklonjenost svojo do društva. Živelj!

V Ljubljani, dne 17. julija 1899.

Za odbor pevskega društva „Ljubljane“:

Ant. Gutnik

t. č. predsednik.

R. Koréne

t. č. tajnik.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo (hiša št. 38 v Vodmatu) vlož. št. 31 kat. obd. St. Petersko predmestje, cenjeno 1576 gld. 87 kr., dne 21. julija v Ljubljani.

Posestvo vlož. št. 420 kat. obd. Cerknica, cenjeno 900 gld., dne 27. julija v Cerknici.

Posestvo vlož. št. 153 kat. obd. Račna, cenjeno 857 gld., dne 27. julija v Ljubljani.

Zemljišča vlož. št. 85, 285, 488 in 523 kat. obd. Ajdovica, cenjena 1133 gld., dne 27. julija v Trebnjem.

Posestvo vlož. št. 271 kat. obd. Sv. Gregor, cenjeno 1653 gld., dne 27. julija v Velikih Laščah.

Posestvo vlož. št. 22, 23 in 83 kat. obd. Silce, cenjeno 2225 gld., dne 28. julija v Cerknici.

Posestvo (hiša št. 6 na Sv. Jakoba trgu) vlož. št. 186 kat. obd. Ljubljana, cenjeno 8642 gld. 50 kr., dne 31. julija v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji arealni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	734.6	17.6	sl. jug	oblačno	0.0 mm
18.	7. jutraj	734.2	14.4	sl. zahod	megla	0.0 mm
	2. popol.	733.4	24.5	sr. svzhod	skoro obl.	0.0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 19.3°, nor. male: 19.8°.

Dunajska borza

dne 18. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 30 „
Avstrijska zlatna renta	119 „ 20 „
Avstrijska krona renta 4%	100 „ 45 „
Ogerska zlatna renta 4%	119 „ 20 „
Ogerska krona renta 4%	96 „ 50 „
Avstro-ogerske bančne delnice	910 „ „
Kreditne delnice	377 „ 75 „
London vista	120 „ 62 1/2 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 90 „
30 mark	11 „ 77 „
20 frankov	9 „ 55 „
Italijanski bankovci	44 „ 55 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Žensko kolo

še dobro ohranjeno, se dobi po niski ceni.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(1309—1)

Gospodična

slovenskega in nemškega jezika zmožna, uči šolske predmete, glasovir in ženska ročna dela, želi k otrokom mesta.

Ponudbe se prosijo pod G. W. 100 upravništvu „Slov. Nar.“.

(1292—2)

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtnike znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozarce pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge neznatnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (10—14)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZON-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkocay-je lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Henn, Dunaj, X.

Priporočava

(31—109)

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Karl & Lillog

v Ljubljani, v Podgorični ulici.

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des. Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; des. Selsthal v Ansee, Ila, Solnograd; des. Klein-Reifling v Steyr, v Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; des. Selsthal v Solnograd, des. Klein-Reifling v Linz, Budejovice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; des. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; des. Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, des. Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. jutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograd, Linz, Steyr, Ila, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Proga iz Novega mesta in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 8. uri 41 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 36 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Ustanovljen 1856.

Etablissement za klavirje in harmonije Bernhard Kohn

Dunaj, I, Himmelfortgasse št. 20

(v svoji hiši) nudi izbir

instrumentov prve vrste

kakor se je sicer nikjer ne najde v Avstro-Ogrski.

Zaloga in samozastop

obeh glasovirskih prvih tovarn na svetu:

c. in kr. avstrijskih dvornih dobaviteljev

Steinway & Sons, New-York,

in Julij Blüthner.

Harmoniji Mason & Hamlin itd.

Največja zaloga novih klavirjev in najbolj renomiranih dunajskih tovarn. Novi kratki klavirji od gld. 320 do gld. 2000. Novi pianino od gld. 280 do gld. 1400. — 200 komadov na izbir.

Velik poseben oddelek za preigrane instrumente brez hibe. (1144—9)

Naznaniam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Jenpa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr. Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr. Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld. Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr. Zakonikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr. Dr. Navesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr. A. Askerc: Islet v Carigradu, broš. à 20 kr. Po znižani ceni priporočam: Fran Koček, samo 30 kr. Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Odda se takoj

lepa meblovana soba

s posebnim vhodom za 4 gld. na mesec na Martini cesti št. 52 pri Mariji Mayer. (1297—2)

Sprejem takoj ali s 1. avgustom

slovenskega stenografa

in sicer le začasno do oktobra ali novembra t. l., s plačo 40 do 50 gld. (najrajše pravnik ali abiturijenta), ter stalnega

spretnega pisarja

s plačo po zmožnosti in dogovoru.

Dr. Dragotin Treo

(1311—1)

odvetnik v Postojni.

Nakup knjig.

Povodom svojega bivanja v Ljubljani kupujem knjige in knjižnice vsake vrste literature po najugodnejših cenah. (1304—2)

Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: Ig. Schab, hotel „pri Maliču“ v Ljubljani.

Novozidana hiša

z lepim vrtom in hlevom

v prijaznem kraju na Štajerskem, kateri kraj ima 15.000 prebivalcev, 4000 delavcev, se dá s pekarijo vred v najem.

Pekarija je vrejena za 2 pomagala in 2 učence. Hiša se tudi proda. Cena je 24.000 gld., 17.000 gld. se zahteva takoj, 7000 gld. lahko ostane na hiši.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(1310—1)

Graččina

(127—6)

srednjeveška, z dotikajočimi se gospodarskimi poslopji, kompleks okoli 120 orolov vinogradov, travnikov, njiv in gozdov, z mlinom ob reki Vissaco,

se takoj proda.

Graččina je v Stanjelu na Krasi mej Gorico in Trstom, v slikoviti legi 480 m nad morsk gladino. — Proda se po jako zmerjeni ceni in pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod „Conte“ na adresu: H. Schalek, Wien, I., Wollzeile 11.